

Beslutningsforslag nr. B 99. Fremsat den 18. april 2002 af Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om regler for lobbyister i EU

Folketinget opfordrer regeringen til i EU at stille forslag om at indføre klare regler for lobbyisternes virke i EU efter følgende retningslinjer:

Der indføres en registrering og en adfærdskodeks for betalte lobbyisters virksomhed af mindst samme kvalitet som i den amerikanske »The Lobbying Disclosure Act of 1995«.

Samtidig indføres regler, som sikrer, at betalte lobbyister ikke indgår i de lovforberedende komiteer og udvalg m.v., som er en del af Europa-Kommissionens administration, og det sikres, at der er en klar adskillelse mellem forvaltningen og lobbyisterne.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne ser dette forslag som et led i et generelt forsøg på at gennemføre en demokratisering, åbenhed og indsigt i Europa-Kommissionens og Unionens måde at fungere på som helhed. Der sker en stigende overførsel af magt og kompetence til Den Europæiske Union, og derfor bliver det vigtigt, at beslutningerne i Unionen og den måde, som lovforslagene – direktiver, forordninger, rammeafgørelser m.v. – bliver til på, er demokratisk, gennemskelig og klar. Det er vigtigt, at det lovforberedende arbejde og påvirkningen af Europa-Kommissionen og dens embedsmænd ikke som tilfældet er nu, bliver udsat for skjult og ukontrollerbar påvirkning af lobbyist- og industriinteresser.

Derfor er meningen med dette beslutningsforslag at sikre en klar opdeling af de personer, organisationer, firmaer m.v., som laver lobbyarbejde for bestemte produkter, firmaer og sager, og som er registreret som sådan. Beslutningsforslaget skal desuden sikre, at de pågældende personer er registreret som betalte lobbyister for firmaer og politiske interesseorganisationer, samt at dette automatisk udelukker de samme personer fra at fungere som eksperter/rådgivere for Kommissionen og dens embedsmænd i de forskellige lovforberedende komiteer.

Det er en offentlig hemmelighed, at de store europæiske firmaer får privilegeret adgang til oplysninger, mens nationale parlamenter og folkelige bevægelser i meget høj grad holdes ude fra det lovforberedende arbejde.

Der er her grund til at interessere sig for den amerikanske lovgivning på dette område. Det er en kendt sag, at lobbyarbejde i USA i forhold til Senatet og Repræsentanternes Hus er både en anerkendt og alvorlig sag. Derfor er det et krav i den amerikanske lovgivning, at alle, som arbejder for et selskab og vil fremme dets synspunkter i forhold til de valgte politiske personer i Senatet og Repræsentanternes Hus, ansatte og embedsmænd i den amerikanske administration, skal lade sig registrere.

Den såkaldte »The Lobbying Disclosure Act of 1995« kræver, at næsten alle lader sig registrere, og

hvis man ikke gør dette, så kan man idømmes en bøde på mindst 50.000 dollars. I den sidst reviderede udgave af denne lovgivning (1995) står der, at »Kongressen finder, at ansvarlig repræsentativ regeringspraksis kræver offentlig opmærksomhed om de bestræbelser, som betalte lobbyister udfolder for at påvirke både den lovgivende og handlende del af den føderale regering«.

Selv om den amerikanske lovgivning på dette område var langt den mest avancerede i forhold til andre lande i verden, besluttede man i 1995 at skærpe lovgivningen og beskrive mere præcist, hvad der krævedes af de betalte lobbyister. Der blev udfærdiget en adfærdskodeks med meget detaljerede krav til lobbyister, deres organisationer og firmaer om, hvad der måtte betegnes som lobbyisme, lige fra anmodning om papirer til møder med embedsmænd og politikere.

I interesseorganisationen »The American League of Lobbyists«, som organiserer de amerikanske lobbyister på tværs af, hvad de beskæftiger sig med, beskrives lobbyarbejdet »som en legitim og nødvendig del af vores demokratiske politiske proces«. Det beskrives bl.a. som påvirkning af lovgivningen og den måde, som lovgivningen kommer til verden på.

Når man har et lobbyssystem, der fungerer, og det accepteres, at der eksisterer lobbyister, som mod betaling skal påvirke det lovgivende system i EU, burde det være en selvfølge, at der blev opstillet og udfærdiget en klar og detaljeret adfærdskodeks for lobbyisters forhold og påvirkning af Europa-Kommissionen, Den Europæiske Unions ansatte og de mange lobbyister, som har som job at påvirke denne lovgivningsproces.

Det burde være unødvendigt at pointere, at et sådant lobbyarbejde ikke automatisk kan siges at være til fordel for befolkningerne i EU-landene, men primært sker fordi et selskab, en interesseorganisation, bevægelse o.l. arbejder på isoleret at fremme de interesser, de har som selskab, bevægelse osv.

Samtidig ved vi jo fra Europa-Kommissionen selv, dens nuværende og tidligere formænd, at Europa-Kommissionen har et endda meget hjerteligt forhold til de store europæiske multinationale selskaber og de-

res ledelse og eksperter. European Round Table-organisationen (ERT) må vel siges at være den interesseorganisation, som helt uden om det traditionelle politiske system har haft størst succes med at påvirke Den Europæiske Unions udvikling. Det er ingen hemmelighed, at det var personer fra ERT, som kom med de første ideer om det indre marked, og denne organisation har samtidig klart arbejdet for, at der bliver overladt mere kompetence og endelig lovgivende beslutning til Europa-Kommissionen og dens utallige komiteer. Dette fordi denne erhvervsorganisation er utålmodig over for den politiske proces' langsommelighed i forhold til at få godkendt, hvad ERT opfatter som de nødvendige arbejdsbetingelser for det europæiske erhvervsliv.

De store internationale selskaber, hvad enten de er med i ERT eller ej, har midlerne til velbemandede kontorer i Bruxelles og kan hyre eksterne konsulenter og PR-firmaer. Det gør dem i stand til at holde sig orienterede om detaljerne i de relevante EU-politikker og til at placere lobbyister, så de bedst muligt kan influere beslutningerne. Dette har en lang række ngo'ere overhovedet ikke mulighed for. Sociale bevægelser, som eksisterer lokalt eller regionalt, har hverken penge eller andre ressourcer til at blande sig på lignende måde. Og befolkningerne som helhed opdager først de sociale, politiske og økonomiske konsekvenser, når EU-lovgivningen er vedtaget og gennemføres nationalt.

Vi ved fra Kommissionens meddelelse fra den 2. december 1992 om »En åben og struktureret dialog mellem Kommissionen og interessegrupper«, at der på daværende tidspunkt var »ca. 3.000 interessegrupper af forskelligt art . . . og at lobbyist-sektoren beskæftiger i alt ca. 10.000. Heriblandt er der mere end 500 europæiske og internationale føderationer. Der er mere end 200 enkeltfirmaer, der er direkte repræsenteret, og ca. 100 rådgivningsfirmaer (management og public relations) med kontor i Bruxelles«.

Det eneste, vi formodentlig kan være sikre på i dag 10 år efter, er, at antallet kun kan være større. I sin meddelelse skriver Kommissionen, at den ikke »har fastlagt udtrykkelige regler for interessegrupper. . . at den ikke yder interessegrupperne særlige privilegier, der f.eks. kunne bestå i at udstede passersedler eller give lettere adgang til information«.

Kommissionen pointerer i sin meddelelse, at den vil opretholde en så åben dialog som muligt med alle implicerede parter »uden at skulle håndhæve en akkrediteringsordning«.

I meddelelsen kommer Kommissionen også ind på de forskellige og til tider mangelfulde procedurer for lobbyisme i de forskellige EU-lande samt USA, Canada og FN. Her skriver de, at »Den mest avancerede politik på området findes i USA«. Den amerikanske lovgivning blev som nævnt ovenfor yderligere skærpet i 1995 i sine krav til lobbyist-registrering.

Men Europa-Kommissionen er vejet tilbage for at lave en decideret adfærdskodeks eller lovgivning for lobbyister, som arbejder i forhold til Den Europæiske Union og dens lovgivning. I ovenstående meddelelse skriver Kommissionen på side 13, at »Kommissionen erkender, at der er behov for denne påvirkning udefra, tager imod den og har til hensigt at udvide denne praksis i fremtiden. Derfor vil Kommissionen nu træffe en række forholdsregler med henblik på at øge interessegruppernes deltagelse i forberedelsen af sine beslutninger«.

I det følgende afsnit opremser Kommissionen, hvad man kunne kalde »minimumskrav til adfærdskodeks«. Men Kommissionen er samtidig af den opfattelse, at »interessegrupperne bedst selv (kan) fastlægge og gennemføre en adfærdskodeks«. Man må sige, at Kommissionen er meget mådeholden med indholdet i sin opfordring til interessegrupperne. Det ligger langt fra den amerikanske lovgivning på dette område.

Europa-Parlamentet har i sin forretningsorden som bilag 9 nedfældet nogle formuleringer om en adfærdskodeks om »interessegrupper i Europa-Parlamentet«. Her står der, at interessegrupper over for Europa-Parlamentet skal redegøre for, hvilke interessegrupper de repræsenterer, ikke må indhente oplysninger på uhelderlig vis, og andre lignende ting. Men igen er der langt til den adfærdskodeks, som vi ser i USA, sammenholdt med fraværet af en adfærdskodeks fra Europa-Kommissionens side i forhold til lobbyisterne som sådan.

Derfor er det på tide, at denne ukontrollable påvirkning af Kommissionen, embedsmændene og komiteerne standses, og der indføres en række klare og skarpe krav til lobbyisterne og EU.